

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ В КОНТЕКСТІ УКЛАДЕННЯ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ

Є. ПЕРЕЛИГІН

*керівник Управління з питань європейської інтеграції
(Адміністрація Президента України)*

Лібералізація торгівлі як невід’ємна складова розвитку світової економіки має два основні виміри — глобальний (Світова організація торгівлі (далі — СОТ)) та регіональний.

Сьогодні на частку 157 країн — членів СОТ припадає майже 95 % світової торгівлі. Керівні принципи (режим найбільшого сприяння та національний режим) багатосторонньої торговельної системи сприяють відкриттю національних ринків, що у свою чергу забезпечує сталий розвиток, зростання добробуту населення та поширення миру і стабільності.

Водночас загальні правила спрощення торгівлі не відображають певні інтереси окремих країн, тому впродовж останніх двадцяти років відбувається стрімке зростання кількості так званих регіональних торговельних угод. Лише у СОТ

станом на 15 січня 2012 р. зареєстровано 511 таких угод, 90 % з яких — це зони вільної торгівлі (далі — ЗВТ), 10 % — митні союзи [1].

Прагнучи до забезпечення відкритості, динамічного розвитку та підвищення конкурентоспроможності національної економіки, у 2008 р. Україна набула повноправного членства в СОТ. Поряд із цим в Україні діє ряд угод про вільну торгівлю з країнами Співдружності Незалежних Держав (далі — СНД, Співдружність) та Республікою Македонія. З 1 червня 2012 р. набула чинності угода з Європейською асоціацією вільної торгівлі (далі — ЄАВТ). На різних стадіях знаходиться створення ЗВТ з Ізраїлем, Канадою, Марокко, Сербією, Сирійською Арабською Республікою та Чорногорією. Також здійснюється опрацювання доцільності укладення угод ЗВТ з В'єтнамом, МЕРКОСУРОм, Сінгапуром, Туреччиною тощо.

З огляду на європейський вибір України, що є не лише питанням зовнішньої політики, а й орієнтиром внутрішнього розвитку нашої держави, окремо варто відзначити створення всеохоплюючої та поглибленої зони вільної торгівлі (далі — ЗВТ+) з Європейським Союзом (далі — ЄС, Євросоюз).

Створення ЗВТ+ з ЄС є потужним рушійним інструментом для прискорення системних внутрішніх реформ в Україні, спрямованих на досягнення норм і стандартів Євросоюзу у різних сферах.

У контексті ролі торгівлі як потужного спонукального чинника для здійснення внутрішніх змін слід згадати тезу Президента Європейської ради Г. Ван Ромпея, озвучену ним 31 травня цього року на заході «Четем Хауз» на тему «Європа на світовій арені»: «Торгівля є двигуном не лише для зростання, але й для змін. Як ми бачимо з наших відносин із східними партнерами (такими як Україна, Грузія, Молдова), притягувальна сила (*pull power*) ЄС не повинна недооцінюватися. Чим сильніша їх відданість справжнім реформам, тим більше вони можуть покладатися на ЄС. ... Це працює в обох напрямках: не лише «більше за більше», а й «менше за менше» [2].

У процесі здійснення нашої державою кроків на шляху до політичної асоціації та економічної інтеграції з ЄС спробуємо окреслити теоретичні та правові засади цих процесів.

Так, зокрема, співробітництво держав у рамках інтеграційних об'єднань здійснюється на основі базових принципів — обов'язкових і договірних, закріплених у міжнародних актах та договорах. До переліку обов'язкових принципів міжнародної економічної інтеграції потрібно включити принцип захисту національних інтересів держави при збереженні суверенної рівності держав — членів об'єднання в процесі інтеграційних відносин.

Пріоритет національних інтересів у міжнародних економічних відносинах дозволяє державі використовувати і реалізовувати її суверенітет. У цьому зв'язку можна говорити про суверенну економіку, як про один з елементів суверенітету, який є основою, матеріальним забезпеченням суверенітету держави. При цьому не можна підміняти питання про державний суверенітет питанням про економічну незалежність і навпаки. Інтеграційні економічні об'єднання в силу переданих їм державами повноважень набувають властивості, яку можна визначити як «колективний суверенітет» об'єднання, за змістом відмінний від державного суверенітету.

Держави, передаючи частину своїх суверенних повноважень колективному суб'єкту, об'єднують їх для вирішення спільних внутрішніх і зовнішніх завдань і досягнення цілей інтеграційного об'єднання. Саме ця властивість дозволяє об'єднанням стати суб'єктом, здатним укладати договори з іншими суб'єктами міжнародного права. Колективний суверенітет можна визначити як властивість інтеграційного об'єднання, що дозволяє йому вступати від імені держав-членів і в їх інтересах у договірні відносини з іншими суб'єктами міжнародного права в рамках повноважень, закріплених у статуті об'єднання або договорі про його створення.

Активізацію регіональних інтеграційних процесів слід розглядати як доповнення до світової торгівлі, що дозволяє розвивати міжнародний обмін в умовах, коли ефективність багатосторонніх торгових переговорів в окремих секторах у форматі Генеральної угоди з тарифів і торгівлі (ГАТТ) / СОТ частково знижується. При цьому потрібно врахувати той факт, що інтеграція із сусідніми державами полегшує процес узгодження економічних інтересів держав-членів, а також те, що обов'язковою умовою участі в регіональній інтеграції є обов'язок держав імплементувати норми, прийняті об'єднанням, у національне право.

Таким чином, у міжнародному житті інтеграційні об'єднання все більше стверджують себе як особливий суб'єкт міжнародного права, що виявляється в можливості самостійно формувати договірну практику інтеграційного об'єднання.

Міжнародні договори економічної інтеграції держав мають свої особливості порівняно з іншими міжнародними договорами за формою, структурою і змістом. Правовою формою утворення інтеграційного об'єднання, як правило, є установчий договір або угода.

Структура договору відображає особливості організаційної форми об'єднання та містить положення про режим співпраці держав-членів, а також винятки з надання того чи іншого режиму. Додаткові положення, що включаються до додатків до договору, мають, як правило, силу норм основного договору. До змісту договору, крім прав та обов'язків учасників, включаються обмеження прав третіх держав на територіях такого об'єднання, що є негативною стороною регіональної інтеграції.

Положення політичних договорів про те, що договір не повинен суперечити раніше прийнятим зобов'язанням сторін, є нетиповим для договорів економічних об'єднань, що зачіпають інтереси третіх держав, які можуть бути порушені, наприклад, при встановленні антидемпінгових або компенсаційних мит для держав, що не входять до митного союзу, ненаданні їм режиму найбільшого сприяння. Для міжнародних економічних інтеграційних об'єднань також характерні обмеження для держав-членів вступати в договірні відносини з третіми країнами.

Інтеграційні договори становлять взаємопов'язану систему. Їх можна класифікувати за різними критеріями: залежно від статусу сторін договору (держава чи об'єднання держав); за колом учасників (будь-яка держава або обмежене число учасників); за конкретними напрямками економічної інтеграції.

Можливість для міжнародних організацій та інтеграційних об'єднань вступати в договірні відносини з первинними і похідними суб'єктами міжнародно-

го права закладена у Віденській конвенції про право договорів між державами та міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями 1986 р. Набуття цим документом юридичної сили сприятиме подальшому розширенню договірної практики міжнародних інтеграційних об'єднань не на основі міжнародного звичаю, а на рівні міжнародно-правових норм [3].

Із набуттям чинності Лісабонським договором у 2009 р. Європейський Союз почав володіти міжнародною правосуб'єктністю. Із позицій міжнародного права істотним є те, що держави — члени Євросоюзу зберігають свій статус повноправних суб'єктів міжнародного права (важко уявити, що вони відмовляться від нього на користь федерального центру), що здійснюють свою зовнішньоекономічну політику відповідно до права ЄС, національного і міжнародного права. Передавши союзним органам частину повноважень у сфері регулювання своєї зовнішньоекономічної діяльності, держави зовсім не втрачають свого суверенітету і дієздатності в цих галузях, що принципово відрізняє Євросоюз від державного утворення.

Існуюча ієрархія органів, компетентних приймати норми, обов'язкові для держав — членів ЄС, і укладати міжнародні договори, дозволяє частину європейського права, створену договорами між суверенними державами, називати договірним європейським правом; договірному європейському праву протистоїть національне право держав-членів і міжнародне право.

Для країн СНД характерна різношвидкісна та різнорівнева економічна інтеграція, що підриває єдність Співдружності і не сприяє цілям її створення. Такі недоліки інтеграції характерні для всіх міждержавних об'єднань незалежно від кількості учасників — як для СНД, так і для Європейського Союзу, Північноамериканської зони вільної торгівлі, МЕРКОСУР та інших. Однак риси наддержавності притаманні тільки ЄС, що закріплено в його правових документах.

Потребу у всебічній розбудові договірних відносин Європейського Союзу, в тому числі у сфері торгівлі зі східними сусідами було визнано ще у 2003 р. (серед іншого у Повідомленні Європейської комісії для Ради та Європейського парламенту «Розширена Європа — сусідні країни: Нова структура відносин з нашими східними та південними сусідами» від 11 березня 2003 р. [3]). Європейська комісія виступила з пропозицією щодо «угод про поглиблену та всебічну вільну торгівлю» у своєму Повідомленні від 2006 р. про посилення Європейської політики сусідства (*Communication COM (2006) 726 final* [4]; *Communication COM (2007) 60 final* [5]), у якому було зазначено, що «з часом, виконання планів дій у рамках Європейської політики сусідства (далі — ЄПС), особливо у регуляторних сферах, підготує ґрунт для укладення угод нового покоління «про поглиблену та всебічну торгівлю (ЗВТ)» з усіма партнерами ЄПС, за аналогією з угодою, щодо якої ЄС має намір провести переговори з Україною». Така концепція була суттєво розширена у додатковому Повідомленні Комісії «ЄПС — шлях до подальшої економічної інтеграції» (*ENP — a Path Towards Further Economic Integration*) [6].

Аналіз наявних угод про асоціацію між ЄС і країнами-партнерами дозволяє окреслити три типи таких документів:

- європейські угоди (з колишніми країнами-кандидатами Центральної та Східної Європи) та угоди про стабілізацію та асоціацію із західно-бал-

канськими країнами (з країнами-кандидатами та країнами-потенційними кандидатами);

- Євросередземноморські угоди з країнами Південного басейну Середземного моря;
- угоди з країнами Латинської Америки (Чилі (2003 р.) і Мексика (2000 р.) тощо).

При цьому структурні елементи вказаних угод є певною мірою подібними (торгівля, соціально-економічна співпраця, регуляторне зближення, політичний діалог та допомога ЄС). Документи також відповідають певній регіональній моделі (Центральна і Східна Європа, Західні Балкани, Євросередземноморський регіон, Латинська Америка, в перспективі — східні країни — партнери ЄПС).

Правовою основою зазначених договорів є ст. 217 Договору про функціонування Європейського Союзу, яка передбачає, «що Союз може укладати з однією чи більше третіми країнами або міжнародними організаціями угоди про створення асоціації, які передбачають взаємні права і обов'язки, спільні дії та особливі процедури» [7].

Наведемо також низку принципів відмінностей у цих угодах:

- європейські угоди та угоди про стабілізацію і асоціацію ґрунтуються на концепції поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі (зона вільної торгівлі та регуляторне зближення з *acquis* про внутрішній ринок) та базуються на перспективі членства в ЄС;
- Євросередземноморські та угоди про асоціацію з країнами Латинської Америки на відміну від першого типу договорів не містять посилань на перспективу членства і спрямовані на сприяння розвитку торговельних і економічних відносин, забезпечення покращення інвестиційного режиму, на контроль за міграцією та підвищення безпеки у регіоні;
- угоди з країнами Латинської Америки та Євросередземноморські угоди не є такими амбітними щодо регулятивного зближення, як європейські угоди чи угоди про стабілізацію і асоціацію (*SAA*) у частині поступового наближення законодавства до *acquis* Союзу та адаптації законодавства на основі програм між Європейською комісією та країною-партнером;
- європейські угоди та, насамперед, угоди про стабілізацію і асоціацію (*SAA*) містять загальні рамки для проведення переговорів про інші галузеві угоди (Угода про Європейське енергетичне співтовариство, спрощення візового режиму тощо) [8].

Виходячи з наведеної класифікації, майбутня Угода з Україною, яка базуватиметься на принципах «політичної асоціації та економічної інтеграції» та включатиме в себе положення про створення «поглибленої і всеохоплюючої зони вільної торгівлі», стане якісно новим, поглибленим форматом відносин між Україною та ЄС, і за своєю природою буде унікальним двостороннім документом, який виходитиме далеко за рамки подібних угод, укладених ЄС свого часу з країнами Центральної та Східної Європи. При цьому, угода не лише закладе якісно нову юридичну основу подальших взаємин між Україною та ЄС, але й слугуватиме стратегічним орієнтиром системних соціально-економічних реформ із метою

модернізації нашої країни відповідно до європейських стандартів, передбачаючи масштабну адаптацію законодавства до норм та правил ЄС.

Передбачається, що за своєю структурою майбутній документ складатиметься з таких розділів: «Преамбула, загальні цілі та принципи», «Політичний діалог», «Юстиція, свобода та безпека», «Поглиблена та всеохоплююча зона вільної торгівлі», «Економічне та секторальне співробітництво», «Фінансове співробітництво», «Загальні, інституційні та прикінцеві положення».

У ході завершального 21-го раунду переговорів щодо укладення Угоди (11 листопада 2011 р., м. Брюссель) сторонам вдалося погодити всі ключові питання, які залишалися на порядку денному. У ході П'ятнадцятого саміту Україна — ЄС (19 грудня 2011 р., м. Київ) було офіційно оголошено про завершення майже п'ятирічних переговорів щодо укладення Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. За наполяганням української сторони до Спільної заяви Саміту було включено елементи, що посилюють положення Угоди, зокрема стосовно європейської ідентичності нашої держави. Крім того, у Спільній заяві було відзначено, що «Угода про асоціацію залишає відкритим шлях до подальшого прогресивного розвитку відносин між Україною та ЄС». Після завершення підготовки консолідованого тексту Угоди про асоціацію, 30 березня 2012 р. у Брюсселі глави переговорних делегацій парафували проект Угоди, домовившись розпочати технічну підготовку Угоди до підписання.

Підписанню Угоди про асоціацію передуватиме здійснення відповідних внутрішніх процедур в Україні та ЄС, зокрема проведення юридично-лінгвістичної перевірки тексту, підготовка автентичних перекладів тексту Угоди українською мовою та всіма мовами ЄС. Перед підписанням Угоди має бути схвалене відповідне одностороннє рішення Ради ЄС, при прийнятті якого має бути врахована позиція Європейського парламенту.

Після підписання Угоди розпочнеться процедура її ратифікації Україною, державами — членами ЄС відповідно до їхніх внутрішніх процедур, а також надання згоди з боку Європейського парламенту.

У разі досягнення сторонами відповідних домовленостей окремі розділи Угоди, які стосуються виключної компетенції ЄС (зокрема щодо ЗВТ), можуть бути введені в дію до завершення процесу ратифікації Угоди про асоціацію усіма державами — членами ЄС шляхом процедури попереднього застосування. Для цього достатньо буде ратифікації Угоди Верховною Радою України та прийняття відповідного рішення Радою ЄС.

Укладення Угоди про асоціацію вимагатиме значної активізації у питанні переходу до нового етапу приведення права України у відповідність до права ЄС на основі вже досягнутого певного прогресу в рамках адаптації законодавства, що здійснюється на підставі положень Угоди про партнерство та співробітництво. При цьому, з огляду на те, що Угода має на меті забезпечити поступове досягнення Україною тісної політичної асоціації та глибокої економічної інтеграції з ЄС шляхом створення ЗВТ на засадах правового наближення з метою інтеграції України до внутрішнього ринку ЄС на основі чотирьох свобод, значну частину роботи з виконання майбутньої Угоди про асоціацію займатиме саме робота з приведення права України у відповідність до права ЄС. Досягнення політичної

асоціації та економічної інтеграції з Європейським Союзом вимагатиме приведення законодавства нашої держави у відповідність до права ЄС у більшості сфер, а також пов'язаної з цим практики застосування права в Україні. Таким чином, головним результатом цього процесу в ідеалі має стати повна відповідність українського регуляторного середовища вимогам *acquis* ЄС (законодавство, стандарти і практики ЄС).

Укладення Угоди призведе до вирішення низки проблем та скасування бар'єрів, з якими стикаються українські експортери на ринках країн ЄС. До зазначених проблем, серед іншого, належить високий тарифний захист ринку ЄС, насамперед, ринку сільськогосподарських товарів.

Сьогодні вже фактично завершено переговорний процес щодо створення ЗВТ+ з ЄС. Серед основних здобутків варто відзначити таке:

- скасування Європейським Союзом мит більш ніж на 95 % товарів походженням з України;
- суттєві обсяги тарифних квот, що надав ЄС на ряд важливих для України сільськогосподарських товарів;
- відмова ЄС від використання експортних субсидій у двосторонній торгівлі з Україною;
- визначення формату наближення українських технічних стандартів, санітарних та фітосанітарних заходів до відповідних актів *acquis* ЄС;
- гармонізація законодавства України із законодавством ЄС у сферах захисту прав інтелектуальної власності, митної справи, державної допомоги тощо.

Однак зниження тарифних бар'єрів та покращення доступу на ринки часто не є достатнім, щоб країни — особливо держави, які перебувають у процесі становлення ринкової економіки, або ті, що розвиваються, — змогли скористатися всіма потенційними перевагами лібералізації торгівлі. Важливою передумовою є наявність відповідних інституцій та потужностей, що дозволили б скористатися новими бізнес-можливостями, які надає кращий доступ до нових ринків, технологій та ресурсів.

Очевидно, що для виведення нашої держави на рівень, коли ми зможемо повною мірою досягти економічної інтеграції, нагально постає питання продовження здійснення внутрішніх економічних, соціальних, структурних та інших реформ. Зазначене також безпосередньо пов'язано із таким завданням української сторони, як забезпечення конвергенції українського законодавства із законодавством Європейського Союзу, що означає практичне впровадження в Україні правил, норм та стандартів життя європейського рівня.

У питанні правового регулювання створення політичної асоціації з ЄС та подальшої економічної інтеграції нашої країни в контексті укладення Угоди про асоціацію слід окремо зазначити, що зміна відповідного правового поля має відбуватися за трьома напрямками: адаптацією та наближенням українського законодавства з урахуванням більш ніж 500 актів *acquis* ЄС, приєднанням України до відповідних угод у рамках ЄС (наприклад, із метою створення спільного авіаційного простору, виконання зобов'язань у рамках Енергетичного співтовариства, лібералізації візового режиму, у сфері екологічного захисту тощо).

Серед багатьох напрямів такої роботи можуть бути виокремлені такі, як:

- нормативно-правове та методичне забезпечення впровадження цілісної взаємоузгодженої системи державного стратегічного планування розвитку країни з метою сприяння процесу економічних реформ, поглиблення співробітництва з ЄС у напрямі покращення розуміння фундаментальних принципів функціонування економік та реалізації економічної політики України та ЄС шляхом обміну відповідною інформацією, досвідом, здійснення спільного аналізу;
- внесення змін до чинного українського законодавства, спрямованих на реформування системи державного внутрішнього фінансового контролю для підвищення ефективності використання державних коштів шляхом дотримання базових стандартів у таких сферах, як державне управління фінансами й економічне управління. Імплементация стандартів *INTOSAI* та методик ЄС з особливим наголосом на дохідній частині державного бюджету;
- розроблення законопроектів щодо внесення змін до податкового законодавства та імплементация Податкового кодексу України, зорієнтованих на підвищення ефективності національної податкової системи з метою створення сприятливого середовища для ведення підприємницької діяльності в Україні. Застосування принципів належного управління у сфері оподаткування, зокрема принципів прозорості, обміну інформацією та добросовісної податкової конкуренції;
- внесення змін до законодавства України з метою посилення спроможності системи державної статистики у розробці якісної статистичної інформації. Удосконалення статистичної методології, структури, організації роботи та координації державного статистичного органу, а також подальша реалізація проектів *Twinning*;
- вирішення питань удосконалення правового поля у сфері реформування енергетичного сектору, зокрема щодо адаптації та дерегуляції законодавства для створення в Україні сучасної моделі енергетичного ринку, модернізації існуючих газотранспортних та електричних мереж, а також для більш ефективного використання наявного експортного та транзитного потенціалу України. Укладення подальших угод між ЄС та Україною, націлених на забезпечення надійного енергопостачання для обох сторін, зокрема надійної та диверсифікованої системи транзиту нафти та газу, а також механізму спільного реагування у разі переривання чи зупинки постачання нафти та газу;
- правове забезпечення запровадження національної екологічної політики, що має забезпечити охорону та оздоровлення довкілля, раціональне використання природних ресурсів, забезпечення екологічно безпечної життєдіяльності;
- адаптація законодавства України до внутрішнього права Європейського Союзу шляхом прийняття відповідних нормативно-правових актів та внесення змін у вже діючі з метою розширення та зміцнення співробітництва в галузі транспорту для прискорення розвитку стабільних транспортних систем. Сприяння здійсненню ефективних та безпечних транспортних пе-

ревезень, а також інтермодальності транспортних систем, розвитку транспортної інфраструктури та цієї галузі загалом;

- впровадження в Україні стандартів із регулювання та нагляду у сфері фінансових послуг та забезпечення стабільності і цілісності глобальної фінансової системи; прискорення розвитку конкурентоспроможної туристичної галузі як генератора економічного зростання та стимулювання економіки, зайнятості та валютних надходжень;
- зміна законодавства з метою сприяння збереженню та посиленню існуючих конкурентних переваг сільськогосподарської продукції на європейських та світових ринках.

Водночас поглиблена зона вільної торгівлі з Євросоюзом буде складним випробуванням для нас. Окремим вітчизняним галузям на початковому етапі буде важко конкурувати в умовах вільної торгівлі з ЄС. Саме тому одним із найважливіших напрямів реформування української економіки є підготовка усіх її складових, насамперед шляхом зміни, наближення та адаптації внутрішнього законодавства до ефективного функціонування в рамках зони вільної торгівлі. Крім цього, для найбільш чутливих галузей економіки України положеннями Угоди будуть передбачені відповідні перехідні періоди.

ВИКОРИСТАНІ МАТЕРІАЛИ

1. *Regional trade agreements* [Електронний ресурс] // Сайт «wto.org». — Режим доступу : http://www.wto.org/english/tratop_e/region_e/region_e.htm
2. *Europe on the World Stage*, speech by President of the European Council Herman Van Rompuy at Chatham House, London, 31 May 2012 [Електронний ресурс] // Сайт «consilium.europa.eu». — Режим доступу : http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ec/130552.pdf
3. *Ефремова Н. А.* Международно-правовые механизмы регулирования экономической интеграции и суверенитет государства : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.10 / НОУ ВПО «Академия управления и права (институт)». — М., 2009. — 427 с.
4. *Communication* from the Commission to the Council and the European Parliament. *Wider Europe — Neighbourhood: A New Framework for Relations with our Eastern and Southern Neighbours.* — COM (2003) 104 final. — Brussels, 2003. — 26 p. [Електронний ресурс] // Сайт «ec.europa.eu». — Режим доступу : http://ec.europa.eu/world/enp/pdf/com03_104_en.pdf
5. *Communication* from the Commission to the Council and the European Parliament. *On Strengthening the European Neighborhood Policy.* — COM (2006) 726 final. — Brussels, 2006. — 14 p. [Електронний ресурс] // Сайт «eurlex.europa.eu». — Режим доступу : <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2006:0726:FIN:EN:PDF>
6. *Communication* from the Commission to the Council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. *A Single Market for Citizens: Interim Report to the 2007 Spring European Council.* — COM (2007) 60 final. — Brussels, 2007. — 13 p. [Електронний ресурс] // Сайт «eur-lex.europa.eu». — Режим доступу : http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/com/2007/com_2007_0060en01.pdf

7. *ENP — a Path Towards Further Economic Integration: Non-Paper* — Expanding on the Proposals Contained in the Communication to the European Parliament and the Council «Strengthening the ENP». — COM (2006) 726 final of 4 December 2004 [Електронний ресурс] // Сайт «ec.europa.eu». — Режим доступу : http://ec.europa.eu/world/enp/pdf/non-paper_economic-integration_en.pdf
8. *Договір* про функціонування Європейського Союзу // Право Європейського Союзу : підручник / за ред. В. І. Муравйова. — К. : Юрінком Інтер, 2011. — С. 558–691.

Перелигін Є. Ю. Правове регулювання економічної інтеграції в контексті укладення Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом

Анотація. Стаття присвячена дослідженню правових засад економічної інтеграції між Україною та ЄС. Особлива увага приділяється визначенню положень щодо вільної торгівлі майбутньої Угоди про асоціацію.

Ключові слова: Україна, Європейський Союз, економічна інтеграція, Угода про асоціацію.

Перельгин Е. Ю. Правовое регулирование экономической интеграции в контексте заключения Соглашения об ассоциации между Украиной и Европейским Союзом

Аннотация. Статья посвящена исследованию правовых основ экономической интеграции между Украиной и ЕС. Особое внимание уделяется определению положений относительно свободной торговли будущего Соглашения об ассоциации.

Ключевые слова: Украина, Европейский Союз, экономическая интеграция, Соглашение об ассоциации.

Perelygin Ye. The Legal Regulation of Economic Integration in the Context of the Association Agreement Conclusion Between Ukraine and the European Union

Annotation. The article deals with the legal framework of economic integration between the EU and Ukraine. Special attention is paid to the determination of the provisions of the future Association Agreement on free trade.

Key words: Ukraine, the European Union, economic integration, the Association Agreement.